

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: P. F., zast. JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou se sídlem Rumunská 1798/1, Praha 2, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 11. 2023, č. j. 10.01 000475/23-005, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 11. 2024, č. j. 3 A 119/2023-50,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Anitě Pešulové, advokátce se sídlem Rumunská 1798/1, Praha 2, **se p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši **12 269,40 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V projednávané věci je řešena otázka neurčení advokáta pro zastupování před Ústavním soudem dle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“), Českou advokátní komorou.

[2] Žalobce v řízení vedeném pod sp. zn. 14 A 2/2023 u Městského soudu v Praze podal žalobu „*pro opožděnost, nečinnost, chybné úkony a nesprávné úřední postupy při rozhodování o sociálních dávkách příspěvku na bydlení a jejich vyplácení*“. Městský soud žalobci ustanovil

právního zástupce, advokáta JUDr. Maroše Matiaška, LL.M., který na výzvu soudu vady žaloby odstranil a žalobu dne 20. 4. 2023 doplnil. Žalobce se domáhal ochrany před nečinností Úřadu práce při vyřizování stížnosti a při vyplácení již přiznané dávky. Městský soud usnesením ze dne 31. 5. 2023, č. j. 14 A 2/2023-62, žalobu odmítl jako nepřipustnou, neboť rozhodnutí o stížnosti není rozhodnutím ve věci samé a při vyplácení již přiznané dávky není dána pravomoc soudu ve správním soudnictví, neboť stát nevystupuje ve vrchnostenském postavení. Proti tomuto usnesení žalobce brojil kasační stížností u zdejšího soudu, ve které žádal o ustanovení nového právního zástupce. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 4. 8. 2023, č. j. 10 Ads 152/2023-25, zprostil JUDr. Matiaška, LL.M., zastupování ve věci (výrok I.), zamítl žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků a ustanovení nového právního zástupce pro zjevnou neúspěšnost kasační stížnosti (výrok II.), vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku (výrok III.) a k doložení právního zastoupení (výrok IV.). Nejvyšší správní soud poté usnesením ze dne 30. 8. 2023, č. j. 10 Ads 152/2023-31, řízení zastavil pro nezaplacení soudního poplatku.

[3] Usnesení č. j. 10 Ads 152/2023-31 chtěl žalobce napadnout ústavní stížností. Podal proto dne 10. 9. 2023 u žalované žádost o určení advokáta pro zastupování v řízení před Ústavním soudem, které žalovaná nevyhověla výše označeným rozhodnutím a advokáta žalobci neurčila. Žalobce proti tomuto rozhodnutí brojil žalobou, kterou městský soud nyní napadeným rozsudkem zamítl. Městský soud konstatoval, že podání ústavní stížnosti by bylo v dané věci bezdůvodným uplatňováním nebo bráněním práva dle § 18c odst. 5 zákona o advokacii, jelikož na první pohled je zjevné, že žádná aktivita určeného advokáta by nevedla k úspěchu ve věci. K žalobní námitce, že JUDr. Matiaško, LL.M., v doplněné žalobě uváděl falešná tvrzení, městský soud uvedl, že žalobce neosvětlil, která tvrzení měla být falešná, ani čeho jiného se chtěl správní žalobou domáhat. Stran prokázání příjmů dle § 18c odst. 1 věty první zákona o advokacii, ve znění účinném do 31. 12. 2023, se městský soud ztotožnil se žalobcem, že nedoložení dokladu o výši některých příjmů by bez dalšího nemuselo vést k zamítnutí žádosti. I přesto zjevná bezúspěšnost ústavní stížnosti byla dostatečným důvodem pro neurčení advokáta.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl výše označený rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), na základě kterých požadoval napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Ve vlastnoručně sepsané kasační stížnosti ze dne 13. 12. 2024 stěžovatel uvádí, že pravomoc soudu rozhodovat v případě soudní ochrany před nečinností při vyplácení již přiznané dávky je dána, jelikož o dávkách bylo rozhodnuto opožděně a tyto nebyly vyplaceny. Dále upozorňuje na to, že advokát JUDr. Matiaško, LL.M., v doplnění žaloby uvedl lživá tvrzení. Uvádí, že k Úřadu práce podal několik podání, ve kterých si stěžoval na opožděnost dávek. Stěžovatel se dále domnívá, že žalovaná vydala napadené rozhodnutí ve zcela nepřiměřené lhůtě, tedy po uplynutí lhůty k podání ústavní stížnosti. Z petitu uvedeného v žalobě bylo jasně zřetelné, čeho se žalobce domáhal. Dále stěžovatel nesouhlasí s rekapitulací žaloby v bodě 5. napadeného rozsudku, jelikož žalované v žádosti o určení advokáta doložil všechny dokumenty k doložení příjmových a majetkových

pokračování

poměrů. Ohrazuje se proti vyjádření žalované k žalobě, ve kterém uváděla, že žalobní námitky směřovaly proti soudnímu rozhodnutí, nikoliv jejímu rozhodnutí. Stěžovatel také brojí proti závěru městského soudu, dle kterého nespifikoval tvrzení v doplnění žaloby sepsaném JUDr. Matiaškem, LL.M. Městský soud neměl vycházet pouze z doplnění žaloby, nýbrž i z laických podání ze dne 29. 12. 2022, 12. 3. 2023 a 4. 4. 2023. Stěžovatel shrnul, že advokát JUDr. Matiaško, LL.M., znemožnil projednání stěžovatelovy kasační stížnosti, přivodil falšováním skutečného obsahu stěžovatelových podání jejich právní nicotnost, zamezil stěžovateli přístup ke spravedlnosti a k podání ústavní stížnosti.

[6] Stěžovatel kasační stížnost následně doplnil prostřednictvím ustanovené advokátky podáním doručeným zdejšímu soudu dne 31. 1. 2025. Stěžovatel poukazuje na to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno po uplynutí lhůty k vydání rozhodnutí a lhůty pro podání ústavní stížnosti. Stěžovatel vycházel z poučení, kterému se mu dostalo v usnesení ÚS ze dne 13. 12. 2019, sp. zn. III. ÚS 3922/19, dle něhož „*zákon vyžaduje podání řádné ústavní stížnosti, včetně povinnosti být v řízení před Ústavním soudem zastoupen advokátem, a to již při podání ústavní stížnosti. Stěžovatel si je vědom požadavku na povinné zastoupení, tato povinnost však není splněna informací, že bude právně zastoupen, "pokud mu Česká advokátní komora přidělí advokáta na základě žádosti odeslané současně s touto ústavní stížností"*. Přestože stěžovatel podal žádost o určení advokáta bezprostředně po doručení usnesení č. j. 10 Ads 152/2023-31, napadené rozhodnutí bylo vydáno po lhůtě pro podání ústavní stížnosti. Bylo mu tedy v důsledku nesprávného postupu žalované znemožněno právo na podání ústavní stížnosti.

[7] Dále stěžovatel nesouhlasí s tím, že žádná aktivita určeného advokáta by nevedla k úspěchu ve věci, a odkazuje na rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007-72, který se zabýval výkladem pojmu „zjevně bezúspěšný návrh“ dle § 36 odst. 3 s. ř. s., a další judikaturu NSS, ze které vyplývá, co může být takovým návrhem. Žalovaná ani městský soud řádně nezduvodnily, proč by ústavní stížnost stěžovatele byla zjevně neúspěšná, tj. jednoznačná, nesporná a okamžitě zjiřitelná. Nezabývaly se námitkami stěžovatele, který vyvrací tvrzení o zjevné neúspěšnosti. Rozhodnutí o tom, zda došlo k porušení práv stěžovatele v řízení o kasační stížnosti, přísluší pouze Ústavnímu soudu. V původně projednávané věci šlo o otázku, zda je dána soudní ochrana v případě, kdy správní orgán nevydá rozhodnutí ve věci státní sociální podpory včas, a to přes veškeré urgency, nikoliv pravomoc soudu ve věci samé a při vyplácení již přiznané dávky, jak bylo uvedeno v usnesení č. j. 14 A 2/2023-62. Stěžovatel se domáhal vydání rozhodnutí, jelikož Úřad práce byl nečinný, proto nemohla být dávka včas vyplacena.

[8] Dle stěžovatele žalovaná nemohla zjistit, z jakého důvodu nebyl zaplacen soudní poplatek pro řízení o kasační stížnosti. K odepření dobrodiní v podobě osvobození od soudních poplatků může dojít jen výjimečně, a to zejména pro povahu sporu či sporů, které účastník vede (viz rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66, č. 2601/2012 Sb. NSS). V případě stěžovatele nedošlo ke zneužití práva, nebyl dán důvod pro neurčení advokáta. Žalovaná nerespektovala lhůtu pro vydání rozhodnutí ani to, že důvodem pro zamítnutí žádosti o určení advokáta nemůže být nedoložení dokladu o výši některých příjmů.

[9] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti nejprve shrnula dosavadní průběh řízení, poté reagovala na kasační stížnost ze dne 13. 12. 2024. Žalovaná se ztotožnila s městským soudem, že rozhodnutí o stížnosti není rozhodnutím ve věci samé a při vyplácení již přiznané dávky není dána pravomoc soudu ve správním soudnictví. Stěžovatel se domáhal ochrany před pozdní výplatou dávek, k tomuto měl k dispozici jiné právní prostředky, o kterých správní soud neměl povinnost stěžovatele poučovat. Rozsah pravomoci soudů ve správním soudnictví je zakotven v § 4 až § 6 s. ř. s., pokud tuto skutečnost stěžovatel odmítá respektovat, vypovídá to o jeho vztahu k autoritám. Žalovaná považuje doporučení advokáta JUDr. Matiaška, LL.M., k zpětvzetí žaloby za radu „*k nezaplacení*“.

[10] Žalovaná zaujala stanovisko, že kasační stížnost neobsahuje jedinou projednatelnou kasační námitku, přesto se vyjádřila k některým kasačním tvrzením. Reagovala na výtku stěžovatele, že se městský soud ztotožnil s napadeným rozhodnutím, s tím, že soud se vždy musí buď s žalovanou či žalobcem ztotožnit. Žalovaná má za to, že městskému soudu předala úplný spisový materiál a vyjmenovala, co se ve spise nacházelo za dokumenty. Závěrem žalovaná upozornila na to, že i v případě zrušení napadeného rozhodnutí žalobce proměškal lhůtu k podání ústavní stížnosti, a navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[11] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 102 a násl. s. ř. s.). Poté přistoupil k přezkumu rozsudku městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

III.a Vydání napadeného rozhodnutí po uplynutí lhůty k podání ústavní stížnosti a k vydání rozhodnutí

[13] V první řadě se Nejvyšší správní soud zabýval kasační námitkou, že napadené rozhodnutí bylo vydáno po uplynutí lhůty k podání ústavní stížnosti a stěžovateli tak bylo znemožněno právo podat ústavní stížnost, jelikož čekal na rozhodnutí žalované o určení advokáta. Kasační námitka je nedůvodná.

[14] Nejvyšší správní soud usnesením č. j. 10 Ads 152/2023-31 zastavil řízení o kasační stížnosti stěžovatele pro nezaplacení soudního poplatku. Dle tvrzení stěžovatele mu toto usnesení bylo doručeno dne 7. 9. 2023. Lhůta pro podání ústavní stížnosti tedy uplynula dne 7. 11. 2023 (§ 72 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů [dále jen „zákon o ÚS“]). Dne 18. 9. 2023 stěžovatel u žalované podal žádost o právní službu pro fyzickou osobu dle § 18c zákona o advokacii (viz str. 1 a 2 žádosti

pokračování

o právní službu, která je součástí správního spisu). Dne 4. 10. 2023 byl stěžovatel vyzván k doplnění žádosti, na což zareagoval podáním doručeným žalované dne 10. 10. 2023 a doplnil požadované dokumenty. Dne 2. 11. 2023, tedy před uplynutím lhůty k podání ústavní stížnosti, žalovaná stěžovateli advokáta neurčila nyní napadeným rozhodnutím. Napadené rozhodnutí bylo stěžovateli zasláno poštou, stěžovatel na adrese doručení nebyl zastižen, zásilka mu byla uložena na poště dne 7. 11. 2023. Stěžovatel rozhodnutí převzal dne 9. 11. 2023, tj. dva dny po uplynutí lhůty k podání ústavní stížnosti. Není tedy pravdou, že by žalovaná vydala své rozhodnutí po uplynutí lhůty k podání ústavní stížnosti. Přesto se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda tím, že napadené rozhodnutí bylo doručeno stěžovateli až po uplynutí lhůty k podání ústavní stížnosti, bylo stěžovateli odepřeno právo podat ústavní stížnost.

[15] Dle § 30 odst. 1 zákona o ÚS *[f]yzické a právnické osoby jako účastníci nebo jako vedlejší účastníci řízení před Ústavním soudem musí být zastoupeny advokátem v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy.*

[16] Nutnost právního zastoupení se vztahuje na celé řízení před Ústavním soudem, tedy již na okamžik sepsání a podání návrhu. Nedostatek právního zastoupení je však odstranitelnou vadou, v jehož případě je účastník řízení v zásadě vyzván k odstranění této vady podle § 41 písm. a) zákona o ÚS (Wagnerová, E. a kol. Zákon o Ústavním soudu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer 2007; komentář k § 30 odst. 1, shodně také usnesení ÚS ze dne 19. 3. 2025, sp. zn. IV. ÚS 762/25, bod 2.).

[17] Nicméně v řízení o ústavní stížnosti však „*není nevyhnutelnou podmínkou, aby se poučení o povinném zastoupení dostávalo totožnému stěžovateli vždy v každém individuálním řízení, jestliže se tak stalo v řadě případů předchozích. Lze-li totiž vycházet ze spolehlivého předpokladu, že dříve poskytnuté informace byly objektivně způsobilé zprostředkovat stěžovateli zásadu, že se na Ústavní soud nelze obracet jinak než v zastoupení advokátem, pak se jeví setrvávání na požadavku vždy nového a stále stejného poučení postupem neefektivním a formalistickým.*“ (usnesení ÚS ze dne 31. 7. 2024, sp. zn. I.ÚS 1376/24).

[18] Stěžovatel si byl vědom toho, kdy lhůta k podání ústavní stížnosti uplyne, a mohl podat ústavní stížnost bez ohledu na to, zda žalovaná rozhodla o určení advokáta, či nikoliv. Stěžovateli nic nebránilo v tom, aby ústavní stížnost podal, přestože nebylo o jeho žádosti u žalované rozhodnuto. Na uvedeném nic nemění ani to, že byl v minulosti usnesením sp. zn. III. ÚS 3922/19 poučen o povinnosti být zastoupen advokátem již při podání ústavní stížnosti. Jak je uvedeno výše, Ústavní soud sice podmínku povinného zastoupení již při podání ústavní stížnosti může vyžadovat u stěžovatelů, kteří si podmínky povinného zastoupení v řízení před Ústavním soudem jsou vědomi, a opakované poučení o této povinnosti by bylo nevhodné. Nicméně tak nečiní pokaždé a nadále účastníky o této povinnosti poučuje, tedy dává jim možnost (tj. dodatečnou lhůtu) ke zhojení vad nedostatku právního zastoupení. Stěžovatel si této skutečnosti musel být vědom, jelikož v řízení, které u Ústavního soudu vedl později, avšak před podáním nyní posuzované žádosti o určení advokáta, byl při nedostatku právního zastoupení při podání ústavní stížnosti vyzván Ústavním soudem k odstranění této vady v uložené přiměřené lhůtě více jak jednoho měsíce (viz usnesení ÚS ze dne 2. 11. 2022, sp. zn. III. ÚS 2448/22).

[19] Nejvyšší správní soud shrnuje, že stěžovatel se nemohl spoléhat na to, zda a kdy mu žalovaná určí na základě jeho žádosti advokáta, aby mohl podat ústavní stížnost u Ústavního soudu. V důsledku skutečnosti, že se napadené rozhodnutí dostalo do dispozice stěžovatele až po uplynutí lhůty k podání ústavní stížnosti, nebylo stěžovateli odepřeno podat ústavní stížnost ve lhůtě k tomu určené.

[20] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval kasační námitkou, zda žalovaná vydala napadené rozhodnutí po zákonem stanovené lhůtě a zda taková vada způsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Kasační námitka není důvodná.

[21] Dle § 18c odst. 5 zákona o advokacii [k]omora určí advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně žadateli, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují. Komora určí advokáta k poskytnutí právní služby žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek, bez zbytečného odkladu. Komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.

[22] Dle § 55 odst. 1 zákona o advokacii [v]e věcech uvedených v § 44 odst. 3, § 45 odst. 2 a v § 46 odst. 6 postupují orgány Komory podle správního řádu, nestanoví-li tento zákon něco jiného. Ustanovení § 10 a 11, 13, 58 až 63, § 71 odst. 3 až 5, § 73 odst. 1, § 80 až 100, 103 až 129, 134 až 139, 141 až 152 a 178 správního řádu se přitom nepoužijí.

[23] Dle § 45 odst. 2 písm. a) zákona o advokacii předsedovi České advokátní komory přísluší rozhodovat o určení advokáta podle § 18a až 18c zákona o advokacii.

[24] S ohledem na výše uvedené se v řízení o určení advokáta dle § 18c zákona o advokacii nepoužije povinnost správního orgánu vydat rozhodnutí nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení stanovená § 71 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Dle § 18c odst. 5 věty druhé zákona o advokacii musí žalovaná určit žadateli advokáta bez zbytečného odkladu.

[25] Řízení u žalované o určení advokáta bylo zahájeno dne 18. 9. 2023 podáním žádosti stěžovatele. Žalovaná napadené rozhodnutí vydala dne 2. 11. 2023, tedy více jak šest týdnů po obdržení žádosti stěžovatele. Lze učinit dílčí závěr, že žalovaná nerozhodla bez zbytečného odkladu. Pro úplnost kasační soud uvádí, že při běhu lhůty k rozhodnutí nelze brát ohled na skutečnost, že stěžovatel byl v průběhu řízení vyzván k doplnění žádosti a tuto v průběhu měsíce října doplnil o některé dokumenty. Žalovaná totiž nebyla povinna vyzývat k doplnění žádosti, jelikož § 55a zákona o advokacii vylučuje pro řízení dle § 18c zákona o advokacii použití § 45 odst. 2 správního řádu, tedy povinnost správního orgánu vyzvat žadatele k odstranění vad žádosti. Navíc stěžovatele vyzvala více jak dva týdny po obdržení žádosti stěžovatele, stěžovatel na výzvu zareagoval bezodkladně a žalovaná poté rozhodla po více jak třech týdnech.

[26] Nicméně lhůty pro vydání rozhodnutí jsou lhůtami pořádkovými, jejichž nedodržení samo o sobě nemá za následek nezákonnost rozhodnutí. Jinak tomu není ani v nyní projednávané věci. Výše Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozhodnutí o žádosti stěžovatele, a to ani před uplynutím lhůty k podání ústavní stížnosti, by nemělo vliv na možnost stěžovatele podat ústavní stížnost, jelikož toto právo nebylo vázáno na rozhodnutí o určení advokáta. Stran lhůty k vydání rozhodnutí stěžovatel pouze namítal,

pokračování

že napadené rozhodnutí bylo vydáno po lhůtě, aniž by dále rozvedl, z jakého důvodu má tato skutečnost vliv na zákonnost rozhodnutí. Nejvyšší správní soud tedy neshledal důvod napadené rozhodnutí pro toto procesní pochybení zrušit a nepřisvědčil ani této kasační námitce.

III.b Otázka zjevné neúspěšnosti ústavní stížnosti (resp. zjevně bezdůvodného uplatňování práva)

[27] Dle § 18c odst. 5 zákona o advokacii [k]omora určí advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně žadateli, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují. Komora určí advokáta k poskytnutí právní služby žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek, bez zbytečného odkladu. Komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.

[28] Dle § 36 odst. 3 věty první až třetí s. ř. s. [ú]častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

[29] Kategorie zjevně bezdůvodného uplatňování práva dle § 18c odst. 5 zákona o advokacii a zjevné neúspěšnosti dle § 36 odst. 3 s. ř. s. se do značné míry překrývají. Podstatou obou institutů je neustanovit zástupce a nehradit jeho náklady z veřejných financí pro zbytečnost a nedůvodnost takového postupu. I kdyby byl zástupce ustanoven, jeho jakákoliv aktivita by nemohla vést k úspěchu ve věci. I přestože je tak slovní vyjádření obou ustanovení jiné, jejich význam je v zásadě shodný (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2021, č. j. 8 As 138/2021-30, odst. [21]).

[30] V první řadě stěžovatel namítá, že žalovaná ani městský soud řádně nezduodnily, proč by ústavní stížnost stěžovatele proti usnesení č. j. 10 Ads 152/2023-31 byla zjevně bezdůvodná. Kasační námitka je nedůvodná, jelikož žalovaná se s otázkou zjevné bezdůvodnosti vypořádala na str. 3 a 4 napadeného rozhodnutí a městský soud v bodech 20., 22. a 23. napadeného rozsudku. Zda jsou jejich závěry správné, je věcí dalšího posouzení v následujících odstavcích.

[31] Stěžovatel chtěl ústavní stížností brojit proti usnesení, kterým bylo řízení o jeho kasační stížnosti zastaveno z důvodu nezaplacení soudního poplatku. Zjevnou neúspěšnost žalovaná shledala v tom, že stěžovatel nezaplacením soudního poplatku nesplnil zákonnou povinnost a podání ústavní stížnosti na tom nic nemůže změnit. Dále konstatovala, že kasační stížnost, o níž se vedlo řízení pod sp. zn. 10 Ads 152/2023, směřovala proti usnesení č. j. 14 A 2/2023-62, kterým byla odmítnuta žaloba stěžovatele jako nepřipustná z důvodu, že stěžovatel brojil proti nečinnosti Úřadu práce v záležitosti, která nespádala do pravomoci správních soudů. Městský soud se s tímto závěrem v nyní napadeném rozsudku ztotožnil.

[32] Stěžovatel proti tomuto brojí argumentací, že nečinnostní žaloba se netýkala ochrany před nečinností při vyplácení dávek, nýbrž ochrany před nečinností při vydání rozhodnutí, kvůli které nebyla dávka vyplacena včas. Dále stěžovatel namítl, že žalovaná

nemohla zjistit, z jakého důvodu nebyl zaplacen soudní poplatek v řízení vedeném pod sp. zn. 10 Ads 152/2023. Kasační námitka je nedůvodná.

[33] Nejvyšší správní soud konstatuje, že v případě sporu stěžovatele, který ústavní stížností chtěl brojit proti usnesení č. j. 10 Ads 152/2023-31, kterým zdejší soud zastavil řízení pro nezaplacení soudního poplatku, se jednalo o zjevně neúspěšný návrh.

[34] Za prvé není pochyb o tom, že stěžovatel soudní poplatek nezaplatil a při posouzení zákonnosti usnesení o zastavení řízení není relevantní zjišťovat, co stěžovatele vedlo k tomu, že nesplnil poplatkovou povinnost.

[35] Za druhé Nejvyšší správní soud uvádí, že původní jádro sporu, tedy posouzení odmítnutí žaloby na ochranu proti nečinnosti při vyplácení dávek pro nedostatek pravomoci správního soudu, není předmětem nyní projednávané věci. Tuto otázku již vyřešil zdejší soud v usnesení č. j. 10 Ads 152/2023-25 a stěžovateli nic nebránilo v tom, aby proti tomuto usnesení podal ústavní stížnost. Z tohoto důvodu se Nejvyšší správní soud nebude zabývat kasačními námitkami týkajícími se této otázky.

III.c Zbylé kasační námitky

[36] Stěžovatel v doplněné kasační stížnosti tvrdil, že důvodem pro zamítnutí žádosti o určení advokáta nemůže být nedoložení dokladu o výši některých příjmů. Tuto námitku stěžovatel predestřel již v žalobě a městský soud se s ní ztotožnil v bodě 24. a násl. napadeného rozsudku, tedy dal stěžovateli za pravdu. Městský soud však konstatoval, že se nejednalo o jediný důvod zamítnutí žádosti, proto napadené rozhodnutí nezrušil. Jedná se tak o nepřipustnou kasační námitku dle § 104 odst. 4 s. ř. s., jelikož směřuje toliko proti rozhodnutí žalované, nikoliv proti závěru městského soudu (viz rozsudek NSS č. j. 9 Afs 70/2023-73, odst. [38]).

[37] Co se týče námitek obsažených ve vlastnoručně sepsané kasační stížnosti stěžovatelem ze dne 13. 12. 2024, brojících proti shrnutí stěžovatelovy žaloby v bodě 5. napadeného rozsudku a proti vyjádření žalované k žalobě, jsou taktéž nepřipustné, jelikož nesměřují proti rozhodovacím důvodům napadeného rozsudku (viz rozsudek NSS ze dne 11. 10. 2023, č. j. 8 As 354/2021-44, odst. [20] a judikatura tam citovaná).

[38] Stran námitky, že městský soud měl vycházet z jeho laických podání, nikoliv doplněné žaloby advokátem JUDr. Matiaškem, LL.M., kasační soud uvádí následující. Jak již bylo výše uvedeno, městský soud v bodě 5. zmíněného usnesení a následně Nejvyšší správní soud v odst. [10] a [11] usnesení č. j. 10 Ads 152/2023-25 řádně zdůvodnily, proč vycházely z doplněné žaloby, nikoliv z laických podání. Stěžovatel se na str. 5 vlastnoručně sepsané kasační stížnosti toliko omezil na pouhý nesouhlas s tím, že soudy vycházeli z doplněné žaloby, aniž by vysvětlil, v čem spatřoval srozumitelnost svých laických podání a jaký by měly vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, resp. napadeného rozsudku. Na str. 2 kasační stížnosti navíc uvádí, že Úřadu práce podal několik podnětů vytýkajících opožděnost dávek, což se shoduje s obsahem doplněné žaloby advokátem. Nejvyšší správní soud tedy nepřisvědčil ani této námitce.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[39] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[40] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci plný úspěch, proto by jí soud mohl přiznat náhradu nákladů řízení proti stěžovateli, avšak žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti jí nevznikly, a proto je soud nepřiznává.

[41] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 9. 1. 2025, č. j. 9 As 251/2024-21, ustanovil zástupkyní stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti advokátku JUDr. Anitu Pešulovou. Hotové výdaje a odměnu ustanovené zástupkyni za zastupování stěžovatele hradí stát (§ 35 odst. 10 a § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal zástupkyni odměnu za dva úkony právní služby – převzetí a přípravu zastoupení a doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)]. Při stanovení odměny za jeden úkon právní služby vyšel z tarifní hodnoty ve věci kasační stížnosti (§ 9 odst. 5 ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu). Za dva úkony právní služby jde o částku 9 240 Kč (tj. 2 x 4 620 Kč), kterou je třeba zvýšit o 900 Kč (tj. 2 x 450 Kč), tedy o náhradu hotových výdajů vztahující se ke dvěma úkonům právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovená zástupkyně je plátkyní daně z přidané hodnoty, tudíž se její odměna a náhrada hotových výdajů zvyšuje o tuto daň ve výši 21 %, tj. o částku 2 129,40 Kč (§ 35 odst. 10 věta druhá před středníkem s. ř. s.). Celková odměna a náhrada hotových výdajů ustanovené zástupkyně tak činí 12 269,40 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. října 2025

JUDr. Radan Malík
předseda senátu